

PRELIMINÄR VERSION

FÖRENTA
NATIONER
NA

CRC/C/FIN/CO/4

Konventionen om
barnets rättigheter

Distribution: Begränsad
17 juni 2011

Original: engelska

Kommittén för barnets rättigheter
Femtiosjunde sessionen
30 maj - 17 juni 2011

Behandlingen av rapporter som inkommit från de fördragsslutande staterna i enlighet med artikel 44 i konventionen

Samlad bedömning: FINLAND

1. Kommittén behandlade Finlands fjärde periodiska rapport (CRC/C/FIN/4) vid sina 1628:e och 1629:e möten (se CRC/C/SR1628 och CRC/C/SR1629) den 9 juni 2011 och antog vid sitt 1639:e möte den 17 juni 2011 följande samlade bedömning.

I. Inledning

2. Kommittén välkomnar inlämnandet av den fjärde rapporten samt de skriftliga svar till den ärendelista som hänförde sig till den (CRC/C/FIN/Q/4/Add.1), men beklagar att den fördragsslutande staten ännu inte har lämnat in sin periodiska rapport enligt det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter. Kommittén noterar som positivt att synpunkterna hos relevanta intressenter, såsom riksdagens justitieombudsman, barnombudsmannen och medborgarorganisationer har införts i den fördragsslutande statens rapport. Kommittén uppskattar den öppna och positiva dialogen, vilken gjorde det möjligt att bättre förstå situationen för barn i den fördragsslutande staten.

II. Uppföljningsåtgärder och framsteg som uppnåtts av den fördragsslutande staten

3. Kommittén välkomnar att flera positiva åtgärder har vidtagits under rapporteringsperioden, inbegripet lagstiftningsåtgärder, för att genomföra konventionen, såsom

- (a) barnskyddslagen (2007/417) år 2008 och ändringen av den år 2010,
 - (b) lagen om åtgärder som hindrar spridning av barnpornografi (1068/2006) år 2007;
 - (c) ungdomslagen (2006/72) år 2006 och ändringen av den år 2011,
 - (d) lagen om sättande i kraft av Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp år 2011,
 - (e) hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) år 2010,
 - (f) ändringen av lagen om grundläggande utbildning år 2010,
 - (g) statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga (380/2009) år 2009 och ändringen av den (338/2011) år 2011,
4. Kommittén välkomnar också ratificering av eller anslutning till internationella fördrag, inbegripet
- (a) Haagkonvention nr 34 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn år 2010,
 - (b) 1961 års konvention om begränsning av statslöshet år 2008,
 - (c) tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta Nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet år 2006,
 - (d) Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet år 2007.
5. Kommittén välkomnar också antagandet av handlingsplaner och program, inbegripet
- (a) nationella handlingsprogrammet för att minska kroppslig åga mot barn 2010-2015,
 - (b) barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet 2007-2011,
 - (c) nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovård för åren 2008-2011,
 - (d) Politiskt program för romerna i Finland år 2009.

III. Huvudsakliga föremål för oro och rekommendationer

A. Allmänna genomförandeåtgärder (artiklarna 4, 42 och 44.6 i konventionen)

Kommitténs tidigare rekommendationer

6. Kommittén noterar med oro att flera av de föremål för oro och rekommendationer som framfördes vid behandlingen av den fördragsslutande statens tredje periodiska rapport (CRC/C/15/Add.272, 2005) har åtgärdats otillräckligt. Kommittén konstaterar att dessa föremål för oro och rekommendationer upprepas i denna samlade bedömning.

7. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att ta itu med de rekommendationer i den samlade bedömningen om den tredje periodiska rapporten som inte har genomförts i tillräcklig grad, inbegripet de som gäller diskriminering av barn från etniska minoriteter och invandrarbarn, respekt för barnets åsikt, asylsökande barns rättigheter, avinstitutionisering av barn och ungdomshälsa.**

Lagstiftning

8. Kommittén noterar de lagstiftningsåtgärder som vidtagits av den fördragsslutande staten i syfte att förstärka de grundlagsmässiga, lagliga och normativa ramar som hänför sig till genomförandet av konventionen, men är fortfarande oroad över avsaknaden av en konsoliderade rättslig ram som täcker hela området för konventionen och det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter.
9. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten vidtar alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att lagstiftningen och de administrativa föreskrifterna i sin helhet stämmer överens med principerna och bestämmelserna i konventionen och i det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter och att den överväger att utarbeta en konsoliderad lagstiftning som innehåller alla rättigheter enligt konventionen.**

Samordning

10. Samtidigt som kommittén noterar att social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för barnens välfärd, särskilt utvecklandet av social- och hälsovårdstjänster och inkomstskydd för barnfamiljer, är den fortfarande oroad över att ministeriet, med tanke på att dess skyldigheter endast gäller vissa områden i fråga om barns rättigheter, inte kan tjänstgöra som en adekvat samordningsmekanism ansvarig för den genomgripande samordningen av genomförandet av konventionen mellan alla relevanta organ och institutioner på det nationella, regionala och kommunala planet, med beaktande av mångfalden av program och riktlinjer gällande barnens rättigheter.
11. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att säkerställa att den vidtar åtgärder för att skapa en effektiv mekanism för att samordna genomförandet av politiken för barnets rättigheter mellan alla relevanta organ och institutioner på alla nivåer. Den fördragsslutande staten uppmanas att säkerställa att den vid utförandet av detta har de personresurser och de tekniska och ekonomiska resurser som behövs för att genomföra övergripande, sammanhängande och konsekventa program som gäller barnets rättigheter på nationell, regional och kommunal nivå.**

Den nationella handlingsplanen

12. Kommittén välkomnar barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet och politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd. Den beklagar emellertid att den fördragsslutande staten ännu inte antagit en övergripande rättighetsbaserad politik och samordnad plan för konventionens fulla och effektiva genomförande.
13. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten utvecklar en övergripande politik och handlingsplan för konventionens fulla genomförande. Vid utarbetandet av en sådan plan ska lämplig uppmärksamhet fästas vid slutdokumentet från Förenta nationernas generalförsamlings särskilda session 2002 "en barnanpassad värld" och dess granskning vid halva mandattiden 2007. Den rekommenderar vidare att handlingsplanen ska innehålla specifika**

och mätbara syften och mål försedda med tidsfrister för att på ett effektivt sätt genomföra och övervaka framsteg gällande alla barns åtnjutande av alla rättigheter. Handlingsplanen bör sammankopplas med sektorspecifika, nationella och kommunala strategier och budgetar för att säkerställa att lämpliga person- och penningresurser samt tekniska resurser fördelas för dess genomförande.

Oberoende övervakning

14. Kommittén noterar behörighetsfördelningen mellan riksdagens justitieombudsman och barnombudsmannen, enligt vilken riksdagens justitieombudsman kan ta emot klagomål gällande kränkningar av barnens rättigheter, inbegripet från barnen själva, medan barnombudsmannen ansvarar för övervakningen av barnrelaterade politikprogram. Kommittén är dock oroad över att barn kanske inte är medvetna om förfarandet för framställande av klagomål till riksdagens justitieombudsman eller att de inte förstår hur förfarandet fungerar. Kommittén är också oroad över att barnombudsmannens byrå erhållit otillräckliga resurser.
14. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten höjer medvetandet bland allmänheten, i synnerhet bland barn, om olika förfaranden för klagomål hos de olika nationella mekanismerna och förbättrar samarbetet mellan riksdagens justitieombudsman och barnombudsmannen. Samtidigt som kommittén ber den fördragsslutande staten fästa uppmärksamhet vid dess allmänna kommentar nr 2 om rollen för oberoende människorättsinstitutioner för att främja och skydda barnets rättigheter (CRC/GC/2002/2), uppmanar kommittén den fördragsslutande staten att säkerställa att denna nationella mekanism förses med de person- och penningresurser samt tekniska resurser som behövs för att garantera dess oavhängighet, effektivitet och tillgänglighet.**

Resursfördelning

15. Kommittén noterar att kommuner har omfattande autonomi i fråga om att tillhandahålla och finansiera offentliga tjänster, och den är oroad över att detta kan leda till otillräcklig fördelning av resurser till tjänster för barn och unga i vissa kommuner, med regionala och lokala skillnader i resursfördelning för barn som resultat. I ljuset av den fördragsslutande statens skyldighet enligt konventionen att uppfylla rättigheterna för de barn som befinner sig inom dess jurisdiktion, beklagar kommittén avsaknaden av en övergripande nationell utvärdering, dokumentering och tillsyn, vilket leder till ett svagt kontrollsystem på den nationella nivån.
16. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten**
 - (a) **förser kommunerna med tillräckliga medel som särskilt ska fördelas för att säkerställa att barnens rättigheter genomförs med beaktande av de resurser kommunerna har till sitt förfogande,**
 - (b) **skapar effektiv övervakning av budgetmedel som fördelats för barns behov separat för varje kommun, för att säkerställa att tillräckliga anslag fördelas, och**
 - (c) **inför barnbudgetering (budgetuppföljning från ett barnrättsperspektiv) i syfte att övervaka de budgetmedel som anslås för barn och beaktar kommitténs rekommendationer efter dess Allmänna diskussionsdag 2007 om resurser för barnets rättigheter – skyldigheter för stater.**

Insamling av uppgifter

17. Kommittén är oroad över att otillräckliga uppgifter finns att tillgå om levnadsförhållandena för barn i särskilt utsatta situationer, inbegripet barn som drabbats av fattigdom, barn med funktionsnedsättning, barn från minoritetsgrupper, invandrabarn och barn i alternativ vård. Den är också oroad över den begränsade statistik som finns om misshandel, vanskötsel och våld mot barn och om tjänster som erbjuds dem.
18. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att förstärka sitt statistiksystem och sin analys av genomförandet av konventionen, och att säkerställa att uppgifter insamlas och används som underlag för politik och program som hänför sig till fattigdom, våld, barn med funktionsnedsättning, barn från minoritetsgrupper, invandrabarn och barn som berövats sin familjeomgivning. Den rekommenderar att den fördragsslutande staten fortsätter att förstärka sin kapacitet att systematiskt samla in och analysera uppgifter som fördelats bl.a. enligt ålder, kön och etnisk bakgrund, gällande alla personer under 18 år i fråga om alla områden som konventionen täcker överallt på sitt territorium.**

Informationsspridning, höjande av medvetande och utbildning

19. Kommittén välkomnar uppgifterna om spridning av information om konventionen och utbildning som hänför sig till den, vilka har formulerats som mål i regeringens politikprogram för barns, ungas och familjers välfärd och om kampanjen för att uppmärksamma konventionens tjugooårsjubileum. Trots detta är kommittén fortfarande oroad över den låga nivån av kunskap om konventionen bland allmänheten, inbegripet bland föräldrar och yrkesverksamma som arbetar med barn.
20. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten ökar sina ansträngningar för att förstärka allmänhetens kunskaper, inbegripet kunskaperna hos barn, föräldrar och yrkesverksamma som arbetar med barn, om konventionen och om nationella lagar som grundar sig på konventionen och om andra relevanta internationella instrument. Kommittén rekommenderar också en förstärkning av tillräcklig och systematisk utbildning för alla yrkesgrupper som arbetar för och med barn, i synnerhet brottsbekämpande myndigheter, lärare, anställda inom hälsovården, socialarbetare och personal som arbetar i alla former av ersättande vård.**

Internationellt samarbete

21. **Kommittén noterar att den fördragsslutande staten år 2010 ägnade 0,56 procent av sin bruttonationalinkomst på utvecklingsbistånd och att den har åtagit sig att uppnå det internationellt överenskomna målet om 0,7 procent av bruttonationalinkomsten före 2015. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att uppfylla och om möjligt att överskrida det internationellt överenskomna målet om 0,7 procent av bruttonationalinkomsten före 2015. Den uppmanar den fördragsslutande staten också att säkerställa att förverkligandet av barnets rättigheter blir en högsta prioritet för de internationella samarbetsavtal som den ingår med utvecklingsländer. När den fördragsslutande staten gör detta föreslår kommittén att den beaktar den samlade bedömningen från kommittén för barnets rättigheter för mottagarlandet i fråga.**

Barnets rättigheter och företagssektorn

22. Kommittén beklagar att det inte finns något direkt eller indirekt förbud för företag med hemvist i Finland mot användning av barnarbetskraft eller några begränsningar för företag att importera eller sälja varor som tillverkats genom användning av barnarbetskraft. Kommittén är också oroad över att det inte finns några rättsliga föreskrifter för att begränsa marknadsföring av ohälsosamma livsmedel som påverkar barnens näringstillförsel och bidrar till övervikt bland barn och andra negativa konsekvenser för hälsan.
23. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten skapar ramar för ett förbud av användning av barnarbetskraft för finländska företag med affärsverksamhet utomlands och multinationella företag med säte i Finland genom att skapa ett effektivt övervakningssystem av deras leveranskedjor. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten skapar begränsningar i fråga om marknadsföring av ohälsosamma livsmedel med negativ effekt på barnens hälsa. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten utfärdar och genomför föreskrifter för att säkerställa att företagssektorn iakttar internationella och nationella standarder i fråga om företagets samhällsansvar, i synnerhet när det gäller barnens rättigheter, bl.a. i enlighet med FN:s ram för företagsverksamhet och mänskliga rättigheter (UN Business and Human Rights Framework), vilken antogs enhälligt 2008 i rådet för mänskliga rättigheter och som innehåller staters skyldighet att skydda mot kränkningar av mänskliga rättigheter förövade av affärsföretag, affärsföretagens ansvar att iaktta mänskliga rättigheter och behovet av en mer effektiv tillgång till rättsmedel när kränkningar inträffar.**

B. Allmänna principer (artiklarna 2, 3, 6 och 12 i konventionen)

Icke-diskriminering

24. Kommittén noterar den fördragsslutande statens ansträngningar att förnya lagen om likabehandling för att utvidga lagens tillämpningsområde och dess planer att inrätta en diskrimineringsombudsman. Kommittén är dock fortfarande oroad över förekomsten av diskriminering mot barn med funktionsnedsättning, mot invandrabarn och flyktingbarn och barn från etniska minoriteter såsom romska barn. Den är också oroad över den sociala utestängningen och den strukturella diskrimineringen av den romska befolkningsgruppen, vilket leder till en ökning i rusmedelsmissbruk, problem med den mentala hälsan och en låg levnadsstandard för romska barn.
25. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att förstärka sina ansträngningar att bekämpa alla former av diskriminering, inbegripet diskriminering av barn med funktionsnedsättning, invandrar- och flyktingbarn samt barn från etniska minoriteter. Den rekommenderar vidare att den fördragsslutande staten i sin politik ger hög prioritet för förebyggande och utrotning av diskriminering, bl.a. genom medierna och utbildningssystemet. I synnerhet bör den fördragsslutande staten, i enlighet med det politiska programmet för romerna i Finland, effektivisera de åtgärder som vidtagits för att bekämpa etnisk diskriminering av romerna och deras sociala utestängning, och säkerställa en tillräcklig levnadsstandard för alla romska barn. Den rekommenderar att den fördragsslutande staten inkluderar information i sin följande periodiska rapport om åtgärder och program med relevans för konventionen om barnets rättigheter som den fördragsslutande staten har genomfört som uppföljning av deklarationen och handlingsplanen som antogs vid 2001 års världskonferens mot rasism, rasistisk diskriminering,**

främlingsfientlighet och därmed sammankopplad intolerans, liksom också av slutdokumentet som antogs vid 2009 års översynskonferens i Durban.

Barnets bästa

26. Kommittén välkomnar information om att barnskyddslagen (2007) innehåller principen om barnets bästa när barnets behov av omsorgsåtgärder bedöms, men beklagar att det inte finns någon genomgående omnämning av barnets bästa i den fördragsslutande statens övriga lagstiftning och att principen inte förstås eller beaktas i tillräcklig grad i beslut som gäller barn.
27. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att intensifiera sina ansträngningar att säkerställa att principen om barnets bästa integreras korrekt och tillämpas konsekvent i alla lagstiftnings-, förvaltnings- och domstolsförfaranden samt i alla riktlinjer, program och projekt som är relevanta för och påverkar barn. Den juridiska argumenteringen i alla rättsliga och administrativa domar och avgöranden bör också grunda sig på denna princip.**

Respekt för barnets åsikt

28. Kommittén välkomnar att den fördragsslutande staten deltar som ett pilotland i Europarådets granskning av politiken gällande barns och ungas deltagande. Den välkomnar också barnets rätt enligt barnskyddslagen att bli hörd oberoende av barnets ålder. Kommittén är dock oroad över att enligt förvaltningsprocesslagen endast barn som fyllt 15 år har rätt att bli hörda individuellt i ärenden som gäller dem, att barn som inte fyllt 12 år i regel inte verkar bli hörda enligt utlänningslagen och att barn inte hörs i tillräcklig grad i rättegångar som gäller vårdnaden om barn. Kommittén är också oroad över att rätten att bli hörd i fråga om barn med funktionsnedsättning inte har genomförts på vederbörligt sätt. Kommittén är dessutom oroad över att man inte i tillräcklig grad använder alternativa sätt att höra barn som fyllt 12 år utanför domstolssalen och att de kan åläggas närvara vid muntliga förfaranden.
29. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten avskaffar åldersgränserna i den nationella lagstiftningen och säkerställer att alla barn som inte har fyllt 18 år hörs på vederbörligt sätt i rättsliga och administrativa förfaranden som gäller dem, inbegripet i mål som gäller vårdnad i enlighet med barnets mognad. Barn bör höras på ett barnvänligt sätt och med beaktande av principen om barnets bästa. Barnens åsikter, inbegripet barn med funktionsnedsättning, ska ges den tyngd de förtjänar i enlighet med barnets ålder och mognad. Detta kan inbegripa, bland annat, att barn hörs konfidentiellt och inte i en öppen domstolssal, och att video- eller ljudinspelningsapparater används. I detta syfte fäster kommittén den fördragsslutande statens uppmärksamhet vid allmänna kommentar nr 12 (CRC/C/GC/12) om barnets rätt att bli hörd.**

C. Familjemiljö och ersättande vård (artiklarna 5, 18.1, 18.2, 9-11, 19-21, 25, 27.4 och 39 i konventionen)

Familjemiljö

30. Kommittén är oroad över det höga antalet barn som bor med föräldrar med problem i anslutning till rusmedelsmissbruk och att yrkesverksamma som arbetar med barn inte fäster tillräcklig uppmärksamhet vid i synnerhet dessa barn och ofta saknar praktiska

kunskaper att reagera på dem. Kommittén upprepar sin oro (CRC/C/15/Add.272, para 26) över att vårdnadstvister varar mycket länge.

31. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten

- a) ökar de resurser och förstärker de sociala tjänster som tillhandahåller familjeterapi och föräldrautbildning och utbildar alla yrkesverksamma som arbetar med barn, inbegripet socialarbetare och yrkesverksamma inom hälsovården,
- b) förstärker förebyggande tjänster och åtgärder för tidigt stöd och ingripande, i synnerhet i fråga om familjer med problem i samband med rusmedelsmissbruk, och
- c) förstärker medlingstjänster till familjer som överväger skilsmässa och säkerställer att vårdnadstvister gällande barn löses inom lämplig tid med beaktande av barnets bästa.

Barn som berövats sin familjemiljö

32. Samtidigt som kommittén välkomnar att barnskyddslagen innehåller mer detaljerade bestämmelser bl.a. om omhändertagande av barn och om brådskande placering av barn och kräver att ersättande vård i huvudsak tillhandahålls i små och familjelika enheter, är den oroad över att antalet barn som placerats i anstaltvård, inbegripet successiva placeringar, i praktiken ökar, att antalet placeringar i vård hos fosterfamiljer är otillräckligt och att det inte finns några enhetliga riksomfattande standarder som fastställer kriterierna för placering i alternativ vård, vårdplanering och regelbunden granskning av placeringsbeslut och att kontrollen och övervakningen av lokaler för ersättande vård är otillräcklig. Den är också oroad över avsaknaden av effektiva mekanismer för klagomål för barn som vårdas utom hemmet, inbegripet barn i anstaltvård. Kommittén är vidare oroad över att barn i anstalter alltid inte integreras i traditionell undervisning och inte alltid får de mentalvårdstjänster de behöver. Dessutom är kommittén oroad över bristen på stöd till biologiska familjer medan deras barn är i alternativ vård, i syfte att återförening dessa barn med deras biologiska familjer.

33. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten

- (a) ökar sina ansträngningar att säkerställa att barn som behöver ersättande vård placeras i familjelik vård och vård i fosterfamiljer och inte i anstalter, och vidtar åtgärder för att undvika successivt placering av barn i samhällets vård, bl.a. genom att öka sina resurser för vård i fosterfamiljer och stöd till fosterföräldrar,
- (b) tillhandahåller utbildning till yrkesverksamma som arbetar med barn i ersättande vård, inbegripet fosterföräldrar och övervakare,
- (c) inrättar enhetliga riksomfattande standarder för bedömning och placering av barn i ersättande vård, vårdplanering och regelbunden granskning av placeringsbeslut och säkerställer tillräcklig tillsyn och övervakning av situationen för barn som placerats i fosterhem eller på anstalter,

- (d) vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att effektiva, kända, oberoende och opartiska mekanismer för överklagande erbjuds barn utan föräldravård,
- (e) säkerställer att barn i anstaltvård integreras i vanlig undervisning och att de har tillgång till mentalvårdstjänster när de behövs, och
- (f) erbjuder stöd till biologiska familjer för att barn som är i ersättande vård senare ska kunna återförenas med sina biologiska familjer, när det är möjligt.

Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten beaktar riktlinjerna för ersättande vård av barn i bilagan till Förenta nationernas resolution 64/142 av den 20 december 2009.

Kroppslig aga

- 34. Kommittén välkomnar Nationella handlingsprogrammet för att minska kroppslig aga mot barn 2010-2015. Den är dock fortfarande oroad över att kroppslig aga alltjämt tolereras och används, i synnerhet i hemmen.
- 35. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten säkerställer att de lagar som förbjuder kroppslig aga genomförs i sin helhet i alla situationer, inbegripet genom att systematiskt höja medvetandet bland vuxna och barn, främja lämpliga positiva disciplinmetoder som inte innehåller våld, genom fortgående övervakning som i synnerhet fäster uppmärksamhet vid föräldrar till barn som kräver särskilt stöd samt föräldrar som har svårigheter med sina barnuppfostringsmetoder.**

Barnmisshandel och vanvård

- 36. Kommittén beklagar att ingen information lämnats in av den fördragsslutande staten om fall som gäller barnmisshandel och vanvård och om regeringens politik i fråga om dem.
- 37. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten genomför en undersökning om förekomsten och utbredningen av olika former av barnmisshandel och vanvård och om statens program för att förhindra barnmisshandel och vanvård med beaktande av kommitténs allmänna kommentar nr 13 (2011) om barnets rätt till frihet från alla former av våld (CRC/C/GC/13) och lämnar mer detaljerad information om detta i sin nästa periodiska rapport.**

Uppföljning till Förenta nationerna undersökning om våld mot barn

- 38. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten**
 - a) att prioritera avskaffandet av alla former av våld mot barn, bl.a. genom att säkerställa att rekommendationerna i Förenta nationernas undersökning om våld mot barn genomförs så att särskild uppmärksamhet fästs vid könet,
 - b) att tillhandahålla information om hur den fördragsslutande staten har genomfört rekommendationerna i undersökningen i följande periodiska rapport, i synnerhet de rekommendationer som generalsekreterarens särskilde representant om våld mot barn betonat, nämligen

- i. att utarbeta en riksomfattande övergripande strategi för att förebygga och åtgärda alla former av våld mot barn,
 - ii. att införa ett uttryckligt nationellt rättsligt förbud mot alla former av våld mot barn i alla omständigheter, och
 - iii. att konsolidera ett nationellt system för insamling, analys och spridning av information om våld mot barn och en forskningsagenda för våld mot barn.
- c) att samarbeta med och hämta tekniskt bistånd från generalsekreterarens särskilde representant för våld mot barn, Unicef, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter OHCHR, Världshälsoorganisationen WHO och andra relevanta organ, bl.a. ILO, UNESCO, UNHCR, UNODC samt medborgarorganisationer.

C. Grundläggande hälsa och välfärd (artiklarna 6, 18.3, 23, 24, 26 och 27.1-27.3 i konventionen)

Barn med funktionsnedsättning

39. Samtidigt som kommittén välkomnar de ändringar som infördes år 2009 i lagen om service och stöd på grund av handikapp, vilka betonar bistånd som grundar sig på de individuella behoven hos personer med funktionsnedsättning och det handikappolitiska programmet för 2010-2015, är den fortfarande oroad över det otillräckliga utbudet av hälsovårdstjänster för barn med funktionsnedsättning i vissa kommuner samt det bristande ekonomiska engagemanget från den fördragsslutande statens sida i detta hänseende. Kommittén är också oroad över att barn med funktionsnedsättning drabbas av begränsad rörlighet på grund av hinder i den fysiska omgivningen och i offentliga transportmedel, och att nivån av segregation av studerande med funktionsnedsättning därför är hög. Dessutom är den oroad över att lärare inte i tillräckligt hög grad har utbildats till att arbeta med barn med funktionsnedsättning och familjer med barn med funktionsnedsättning inte får tillräckligt med uppdaterat stöd av hög kvalitet eller pedagogisk handledning för att stödja sina barns rehabilitation.
40. I ljuset av artikel 23 i konventionen, kommitténs allmänna kommentar nr 9 (2006) om barn med funktionsnedsättning (CRC/C/GC/9) rekommenderar kommittén att den fördragsslutande staten
- (a) inrättar en övergripande juridisk och politisk ram för att säkerställa jämlik rätt för barn med funktionsnedsättning till tillgång till hälsovårdstjänster av hög kvalitet, offentliga byggnader, transport samt utbildning i vanliga skolor;
 - (b) säkerställer att det finns tillräckligt med personliga assistenter, tolkar och transporttjänster för barn med funktionsnedsättning,
 - (c) förbättrar lärarnas förmåga att undervisa barn med funktionsnedsättning och särskilda behov,
 - (d) stöder familjer med barn med funktionsnedsättning genom att erbjuda dem undervisande vägledning, och
 - (e) påskyndar ratificeringsprocessen av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Hälsa och hälsotjänster

41. Kommittén välkomnar antagandet av hälso- och sjukvårdslagen 2010, vilken inför hälsoundersökningar och hälsorådgivning för barn och unga. Kommittén är dock oroad över bristen på medicinsk personal med fast tjänstgöringsställe i skolor, inbegripet personal för att tillhandahålla psykologisk rådgivning till barn. Kommittén är också oroad över att gravida kvinnor med problem som hänför sig till rusmedelsmissbruk har svårigheter att få medicinsk vård och att den fördragsslutande staten inte fäster tillräcklig uppmärksamhet vid utvecklingen av barn som föds till missbrukande mödrar.
42. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten skapar en ständig närvaro av medicinsk personal i skolor, inbegripet psykologer, för att tillhandahålla psykologisk rådgivning till barn. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten säkerställer att gravida kvinnor med problem som hänför sig till rusmedelsmissbruk får medicinsk hjälp och vård i tid och av god kvalitet och att barn som föds till missbrukande mödrar får hjälp och stöd.**

Mental hälsa

43. Kommittén är oroad över den höga frekvensen av depressioner och antalet självmord, inbegripet två skolskjutningar under senaste år, och över de otillräckliga mentalvårdstjänsterna för barn. Kommittén är också oroad över ökningen i ordination av psykostimulerande mediciner till barn som diagnostiserats med ADHD och ADD.
44. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten**
- (a) **förstärker mentalvårdstjänsterna för barn och säkerställer tillgång till sådan undersökning och behandling som behövs, samt intensifierar åtgärderna för förebyggande av självmord,**
 - (b) **övervakar ordination av psykostimulerande mediciner till barn och tar initiativ till att ge barn som fått diagnosen ADHD eller ADD och deras föräldrar och lärare tillgång till ett mer omfattande urval av psykologiska, utbildningsrelaterade och sociala åtgärder och vårdformer, och**
 - (c) **överväger att utföra en insamling och analys av uppgifter fördelade enligt medicin och ålder för att övervaka eventuellt missbruk av psykostimulerande mediciner bland barn.**

Amning

45. Kommittén välkomnar antagandet av handlingsprogrammet för främjande av amning i Finland år 2009 och att det övervakas av en uppföljningsgrupp för främjande av amning. Den är dock fortfarande oroad över att amningsfrekvensen i den fördragsslutande staten är låg. Den är också oroad över att huvudparten av informationen om amning endast är tillgänglig på internet och att mödrar inte har tillgång till information om amning på annat sätt och att det råder brist på medvetande och utbildning om vikten av amning.
46. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten förstärker sina ansträngningar att främja amning genom att ordna tillgång till material, undervisa och öka medvetandet bland allmänheten om vikten av amning och riskerna med att mata med bröstmjölk ersättning.**

Ungdomshälsa

47. Kommittén välkomnar handlingsprogrammet för främjande av sexuell hälsa och fortplantningshälsa 2007–2011 samt inrättande år 2007 av en enhet för barns och ungdomars hälsa och välfärd vid institutet för hälsa och välfärd. Den är dock oroad över den höga nivån av alkohol- och tobaksmissbruk bland unga.
48. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten förstärker sina åtgärder för att avleda unga från alkohol-, tobaks- och narkotikamissbruk genom att öka medvetandet om alkoholens och tobakens negativa verkningar och engagera medierna att säkerställa sitt bidrag till hälsosamma livsstilar och konsumtionsmönster för barn och unga.**

Levnadsstandard

49. Kommittén välkomnar ändringarna år 2010 i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, vilka höjer bidraget för vård av barn i hemmen, utsträcker tillämpningsområdet till egenföretagare och förlänger faderskapsledigheten. Kommittén är dock fortfarande oroad över att antalet barn och barnfamiljer, i synnerhet barn som inte fyllt tre år, som lever i fattigdom har mer än fördubblats under de senaste tio åren och att förmånerna till barn och föräldrar i själva verket har minskat.
50. **Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att förstärka sina ansträngningar att tillhandahålla stöd till ekonomiskt missgynnade familjer, inbegripet barn i unga familjer, ensamstående föräldrar och familjer med många barn och att säkerställa rätten för alla barn till en tillräcklig levnadsstandard. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten vidtar de åtgärder som behövs för en övergripande insamling och analys av uppgifter om barn som lever i fattigdom för att den ska åtgärdas effektivt.**

E. Utbildning, fritid och kultur (artiklarna 28, 29 och 31 i konventionen)

Utbildning, inbegripet yrkesutbildning och handledning

51. Kommittén är oroad över de svårigheter som barn i sårbara situationer påträffar i utbildningssystemet, inbegripet romska barn, bl.a. den höga frekvensen av skolknäring, dåliga resultat, ett högt antal barn i specialundervisningsklasser och den höga frekvensen avhopp.
52. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten**
 - (a) ökar lärarnas kunskaper om olika kulturer, om svårigheter som barnen möter och anställer fler romska yrkesverksamma i skolor, bl.a. som assistenter för barn med särskilda behov, för att erbjuda bättre stöd till barn och deras familjer,
 - (b) inkluderar minoriteternas rättigheter i utbildningen för lärare och i skolornas läroplaner,
 - (c) uppmanar fler föräldrar vars barn inte deltar i dagvårdsprogram att anmäla sina barn till program för utveckling av tidiga barndomen för att förbättra deras kunskaper i finska, deras sociala färdigheter och för att göra

övergången till skolan lättare och förebygga misslyckande i skolan och avhopp.

53. Samtidigt som kommittén välkomnar det projekt som inlett för att förebygga mobbning bland barn, är den fortfarande oroad över rapporter om utbrett sexuellt och könsbaserat ofredande av flickor, liksom också mobbning, inbegripet på internet och genom mobiltelefoner. Kommittén välkomnar ändringen år 2010 i lagen om grundläggande utbildning, vilken införde intensifierat eller särskilt stöd för inläringen, men är fortfarande oroad över att ett stort antal barn inte är nöjda med sina skolor, trots barnens utmärkta akademiska prestationer i den fördragsslutande staten.
54. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten**
- a) **förstärker åtgärderna för att bekämpa all slags mobbning och ofredande, såsom att öka lärarnas kapacitet och kapaciteten hos alla dem som arbetar vid skolor och studerande att godkänna diversitet i skolan och förbättra konfliktlösningsfärdigheterna hos dem;**
 - b) **fäster större uppmärksamhet vid barns välbefinnande i skolor, inbegripet deras rätt att få sina åsikter beaktade och genomför forskning om orsakerna till barns missnöje i skolorna, och**
 - c) **beaktar kommitténs allmänna kommentar nr 1 (2001) om målen för utbildningen vid genomförandet av rekommendationerna ovan.**

Dagvård och förskola

55. Kommittén är oroad över tillkortakommandena i dagvård och förskola, såsom bristen på utbildad personal, det dåliga relationstalet för personal per barn och rapporterad låg kvalitet på dagvården/förskolan, beroende på avsaknaden av minimistandarder. Medan kommittén välkomnar att grundskolans första- och andraklassister erbjuds aktiviteter före och efter skoldagen, är den oroad över att kommunerna inte är skyldiga att erbjuda sådana aktiviteter, vilket gör det svårt för föräldrar att förena arbete och familjeliv.
56. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten utarbetar en ny allmän lag om dagvård och förskola som sammanför alla bestämmelser som gäller den tidiga barndomen och förstärker barnrättsperspektivet med beaktande av kommitténs allmänna kommentar nr 7 (2005) om genomförande av barnets rättigheter i den tidiga barndomen (CRC/C/GC/7/Rev.1) och på basis av meddelandet från Europeiska kommissionens "Förskola – en bättre grund för framtiden" (KOM (2011 66)) från den 17 februari 2011. Kommittén rekommenderar vidare att täckningen och kvaliteten i utbildningsprogrammen för den tidiga barndomen förbättras bl.a. genom att öka antalet vårdpersonal och förbättra relationstalet personal per barn så att gruppstorlekarna begränsas och kontinuiteten i vårdförhållandet bättre blir säkerställda.**

F. Särskilda skyddsåtgärder (artiklarna 22, 30, 38, 39, 40, 37 b-d, 32-36 i konventionen)

Sexuell exploatering

57. Kommittén välkomnar antagandet av lagen om sättande i kraft av Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp år 2011 och lagen om åtgärder som hindrar spridning av barnpornografi år 2007. Kommittén beklagar emellertid avsaknaden av en undersökning om sexuella övergrepp och sexuellt ofredande av barn i digitala medier (internet). Den beklagar också att ratificeringsprocessen i fråga om det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi har varit långsam.

58. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten undersöker omfattningen av sexuella övergrepp och sexuellt ofredande i digitala medier, i synnerhet internet, och förstärker sin kapacitet att upptäcka och bestraffa förövare samt antar sådana lagstiftnings-, förvaltnings- och policyåtgärder som behövs för att bekämpa våld i digitala medier. Den rekommenderar också att den fördragsslutande staten fördelar tillräckliga resurser och förstärker regeringens åtgärder och samordning för att bekämpa sexuell exploatering av barn, i synnerhet på internet, och säkerställer att programmen och riktlinjerna för att förebygga, återfinna och återintegrera barnoffer följer slutdokumenten från 1996, 2001 och 2008 års Världskongresser mot kommersiell sexuell exploatering av barn som hölls i Stockholm, Yokohama och Rio de Janeiro. Den uppmanar den fördragsslutande staten att påskynda ratificeringen av det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi.**

Asylsökande barn och flyktingbarn

59. Kommittén noterar regeringens invandringspolitiska program från år 2006 enligt vilket principen om barnets bästa beaktas i asyl- och flyktingpolitiken, samt ändringen av utlänningslagen år 2010 som inför bestämmelser om återförening av familjer av ensamkommande barn och genom vilken förfarandet för bestämmande av ålder genom en medicinsk undersökning nu regleras i lag. Kommittén är dock fortfarande oroad över rådande praxis att kvarhålla i förvar barn som söker asyl i den fördragsslutande staten. Kommittén är dessutom oroad över att asylsökande som fyllt 16 år inkvarteras i enheter för vuxna i mottagningscentraler och att mentalhälsovårdstjänsterna och terapi och psykiatrisk vård för ensamkommande minderåriga är otillräckliga.

60. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten**

- (a) **när ovisshet råder om åldern för en asylsökande, i ljuset av allmänna kommentar nr 6 (2005), löser frågan till fördel för personen i fråga och behandlar honom eller henne som ett barn och inför möjligheten för asylsökande att överklaga resultatet av bestämmande av ålder,**
- (b) **undviker inkvartering av asylsökande som fyllt 16 år i avdelningar för vuxna vid mottagningscentraler och tillhandahåller tillräckliga mentalvårdstjänster samt tillräcklig terapi och psykiatrisk vård för ensamkommande barn,**
- (c) **säkerställer att kvarhållande i förvar av asylsökande barn vidtas som en yttersta åtgärd och för kortast möjliga tid när inga alternativa åtgärder kan tillämpas.**

Journummer

61. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten säkerställer permanent och tillräcklig finansiering till telefon- och internetjourer för barn och tar i bruk europeiska numret 116 000 i enlighet med EU:s meddelande om barnets rättigheter. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten erkänner att telefon- och internetjour för barn är ett grundläggande verktyg för barnskydd och ett verktyg för att förebygga och upptäcka våld mot barn.**

Barn som hör till ursprungsfolks- och minoritetsgrupper

62. Kommittén är oroad över att barn som hör till de romska och samiska minoritetsgrupperna inte får hälso- och sjukvårdstjänster, inbegripet mentalvårdstjänster, terapi och psykiatrisk vård på romani eller samiska. Den är också oroad över den otillräckliga nivån av utbildningstjänster och fritidsaktiviteter på romani och samiska och att sådana tjänster och aktiviteter på samiska är begränsade till deras huvudsakliga boplatser.
63. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten**
- (a) övervakar och utvärderar integrationen av romska och samiska barns rättigheter i riksomfattande planer och program,
 - (b) säkerställer att romska och samiska barn har rätt till kultursensitiv utbildning och hälso- och sjukvårdstjänster på sitt eget språk, också för sådana samiska barn som bor utanför de samiska områdena,
 - (c) samarbetar närmare med de svenska och norska regeringarna, bl.a. när det gäller läroplaner, lärarutbildning, produktion av material för lärare och erbjudande av medicinneåll för samiska barn,
 - (d) beaktar kommitténs allmänna kommentar nr 11 (2009) om ursprungsfolkens barn och deras rättigheter enligt konventionen (CRC/C/GC/11), och
 - (e) ratificerar Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder.

G. Ratificeringar av internationella instrument om mänskliga rättigheter

64. **Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten, för att ytterligare förstärka genomförandet av barnens rättigheter, ratificerar de viktigaste FN-instrument om mänskliga rättigheter som den inte ännu är en fördragsslutande stat till, nämligen fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, fakultativa protokollet till konventionen mot tortyr, internationella konventionen för skydd av migrantarbetare och deras familjers rättigheter, konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll, internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden och fakultativa protokollet till internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.**

H. Uppföljning och informationsspridning

Uppföljning

65. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten vidtar alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att dessa rekommendationer genomförs i sin helhet, bland annat, genom att sända dem till statsöverhuvudet, högsta domstolen, riksdagen, relevanta ministerier och kommunala myndigheter för lämpligt ställningstagande och vidare åtgärder.

Informationsspridning

66. Kommittén rekommenderar att den fjärde periodiska rapporten och de skriftliga svar som lämnats in av den fördragsslutande staten samt de antagna rekommendationer (den samlade bedömning) som hänför sig till dem ges stor spridning på landets språk, inbegripet (men inte uteslutande) genom internet, till den stora allmänheten, det civila samhällets organisationer, ungdomsgrupper, grupper för yrkesverksamma och barn, för att åstadkomma en debatt och ett medvetande om konventionen, dess genomförande och övervakning.

I. Följande rapport

67. Kommittén ber att den fördragsslutande staten lämnar in sin följande kombinerade femte och sjätte periodiska rapport före den 19 juli 2017 och inkluderar information om genomförandet av denna samlade bedömning i rapporten. Kommittén fäster uppmärksamhet vid de samordnade konventionsspecifika rapporteringsriktlinjerna som antogs den 1 oktober 2010 (CRC/C/58/Rev.2) och påminner den fördragsslutande staten att rapporterna i framtiden bör uppfylla dessa riktlinjer och inte överskrida 60 sidor. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att lämna in sin rapport i enlighet med riktlinjerna. För det fall att rapportens sidantal överskrider den begränsning avseende sidantal som angetts, kommer den fördragsslutande staten att bli ombedd att se över rapporten och lämna in den på nytt i enlighet med de riktlinjer som anges ovan. Kommittén påminner den fördragsslutande staten att om den inte kan se över rapporten och lämna in den på nytt, kan man inte garantera att rapporten översätts för att kommittén ska kunna granska den.
68. Kommittén ber också att den fördragsslutande staten lämnar in ett uppdaterat grunddokument i enlighet med de krav för gemensamma grunddokument som ingår i de harmoniserade riktlinjerna för rapportering, vilka godkändes av det femte gemensamma mötet för konventionskommittéerna i juni 2006 (HRI/MC/2006/3). Den konventionsspecifika rapporten och det gemensamma grunddokumentet bildar tillsammans den fördragsslutande statens samordnade rapporteringsskyldighet enligt konventionen om barnets rättigheter.